

AANTEKENEN

Ministerie Infrastructuur en Milieu
T.a.v. de staatssecretaris de heer J. Atsma
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

Apeldoorn, 16 maart 2012

Betreft: mogelijke afschaffing statiegeld

Geachte heer Atsma,

Op het Algemeen Overleg van 7 maart 2012 besprak u in de Tweede Kamer een 'Onderhandelakkoord Verpakkingen', dat afkoerst op de afschaffing van statiegeld. Daarbij werd door u meerdere malen gesteld dat "statiegeld op plastic flessen het aller-allerduurste inzamelsysteem is".

Wij constateren dat deze en andere van uw uitspraken over statiegeld feitelijk onjuist zijn. Ook in het betreffende nieuwsbericht op de I&M-website is de kwantificering van de inzamelkosten per plastic fles niet correct en misleidend. Daarbij verbazen wij ons over het feit dat deze uitspraken zijn gedaan zonder dat vanuit uw ministerie ook maar éénmaal is geprobeerd om correcte informatie te verkrijgen van ons bedrijf, dat verreweg de meeste Nederlandse statiegeldsystemen heeft geleverd en onderhoudt.

Ons beursgenoteerd bedrijf, Tomra Systems, is wereldwijd marktleider op zowel het gebied van inname-apparatuur van (statiegeld)flessen als op het gebied van sorteer- en nascheidings-installaties. Onze activiteiten onder de slogan "Helping the world recycle" brachten ons dit jaar op de 39^e plaats in de Global-100 'Most Sustainable Corporations in the World', waarbij slechts vier Nederlandse bedrijven ons voorgingen. Ook daarom onbegrijpelijk dat door uw ministerie werd voorbijgegaan aan onze deskundigheid wat betreft statiegeld en recycling van plastic flessen.

Helaas zijn wij ook pas in een zeer laat stadium op de hoogte gebracht van uw voornemens, het onderhandelakkoord en de onjuiste informatie waarop deze zijn gebaseerd. Het onderhandelakkoord en het bijbehorende nieuwsbericht werden immers pas twee dagen voor de parlementaire behandeling openbaar gemaakt, waardoor wij ook niet in staat waren de betrokken Kamerleden tijdig correct te informeren.

In een ultieme poging de foute beeldvorming die is ontstaan te corrigeren gaan wij hieronder kort in op een aantal feiten die in tegenspraak zijn met het door u gestelde. Wij hopen daarmee te voorkomen dat op foute gronden een stap wordt gezet die de doodsteek betekent voor onze bedrijfstak met een verlies van circa driehonderd arbeidsplaatsen.

1. Statiegeldinzameling is niet 'peperduur' vergeleken met Plastic Heroes inzameling
Gedurende het debat stelde u dat inzameling van de PET-fles via het statiegeldsysteem een peperduur systeem is dat 6 cent per fles kost, terwijl inzameling via het Plastic Heroes systeem slechts 1 tot 1,5 cent per fles kost.
Om de volgende redenen is deze voorstelling van zaken niet juist:

a. De inzamelkosten via het statiegeldsysteem zijn overschat.

De inzamelkosten via het statiegeldsysteem bedragen geen 6 cent, maar 4 cent per fles. Na de inzameling volgen kosten voor transport, sorteren op kleur, compacteren en balen. Inclusief deze kosten komen de totale kosten van het statiegeldsysteem uit op 6 cent per fles, maar het is natuurlijk niet correct om totale kosten voor het statiegeldsysteem te vergelijken met louter inzamelkosten (exclusief transport en sorteren) van het Plastic Heroes systeem.

b. De inzamelkosten via het Plastic Heroes systeem zijn zwaar onderschat.

Exclusief transport en sorteren bedragen de inzamelkosten via het Plastic Heroes systeem volgens de PwC-benchmark¹ gemiddeld 525 euro per ton ingezameld materiaal. Dit ingezamelde materiaal bestaat slechts voor een beperkt deel uit kunststof verpakkingsafval dat wordt gerecycled. Zelfs wanneer 75% van het ingezamelde materiaal als kunststof zou worden gerecycled op het niveau van de waardevolle PET-recycling betekent dit dat de gemiddelde inzamelkosten voor een PET-fles van 40 gram uitkomen op bijna 3 cent. Uitgaande van 50% recycling² komen de gemiddelde inzamelkosten per gerecyclede fles boven de 4 cent. In niet-Diftar gemeenten zijn de inzamelkosten nog aanmerkelijk hoger.

c. Uitbreiding maakt het statiegeldsysteem financieel nog aantrekkelijker

Door ook statiegeld in te voeren op kleine plastic flesjes kan zonder substantiële vergroting van de bestaande infrastructuur meer dan de dubbele hoeveelheid plastic flessen worden ingezameld. Dit maakt inzameling via het statiegeldsysteem financieel nog aantrekkelijker: er zal meer kunnen worden geprofiteerd van schaalvoordelen en niet-geïnde statiegelden, terwijl het niet meer nodig is apparatuur overhaast af te schrijven omdat het systeem toch wordt opgeheven. Naar verwachting zal dit bovendien de gemeentes tientallen miljoenen euro's schelen aan opruimkosten voor zwerfafval van plastic flesjes.

2. Het statiegeldsysteem is goedkoper dan het Plastic Heroes systeem

Bij een eerlijke vergelijking tussen het statiegeldsysteem en het Plastic Heroes systeem mag niet alleen worden gekeken naar de inzamelkosten, maar moeten ook andere kosten (transport, sorteren) en de opbrengsten in aanmerking worden genomen. Dan wordt duidelijk dat juist het statiegeldsysteem financieel het meest aantrekkelijk is. Het Plastic Heroes systeem vergt méér transport en méér sorteeractiviteiten dan het statiegeldsysteem, met als gevolg hogere kosten. En –zeer belangrijk– een ton PET-recycleat uit het statiegeldsysteem levert momenteel bijna 750 euro op, tegenover minder dan 250 euro voor een ton PET uit de sorteerfabrieken van Plastic Heroes. Per plastic fles van 40 gram betekent dit een 2 cent hogere opbrengst voor het statiegeldsysteem.

3. Statiegeldsystemen zijn niet iets uitzonderlijks uit de vorige eeuw

Gedurende het debat stelde u dat statiegeldsystemen in andere landen worden afgeschaft en dat het aantal landen met statiegeld op plastic flessen op minder dan de vingers van een hand zijn te tellen. Ook dit beeld doet de waarheid geweld aan. Feit is dat 25% van de Europeanen en 30% van de Noord-Amerikanen woont in een land of staat met een statiegeldsysteem. Het gaat daarbij om de meest ontwikkelde delen van Europa en Noord-Amerika. En statiegeldsystemen op éénmalige drankverpakkingen worden niet afgeschaft maar juist uitgebreid. Enkele voorbeelden sinds het jaar 2000 zijn: Zuid-Australië, Finland, Guam, Fiji, New York, Kroatië, Connecticut, Prince Edward Island, Ontario, Hawaii, Estland, Northwest Territory, Duitsland, Denemarken en Israël. Bovendien wordt een statiegeldregeling overwogen in Schotland, Letland en Spanje.

¹ PwC; Benchmark inzameling kunststof verpakkingsafval gemeenten; februari 2011

² VROM-inspectie; Kunststof verpakkingsafval uit huishoudens in beeld; januari 2011; p. 8

Nog nooit is een eenmaal ingevoerd statiegeldsysteem op éénmalige PET-flessen afgeschaft. De reden hiervoor is duidelijk: het systeem werkt.

4. Een statiegeldsysteem levert verreweg de meeste milieuwinst

Gedurende het debat wees u op de milieubelasting van het transport en het spoelen van de flessen. U gaat daarbij blijkbaar uit van een statiegeldsysteem waarbij de ingezamelde plastic flessen worden gesorteerd en gespoeld en daarna weer worden hervuld. Sinds 2006 worden echter alle plastic statiegeldflessen éénmalig gebruikt en dus niet gesorteerd en gespoeld. De plastic flessen worden na inlevering in een grote plastic zak naar de distributiecentra getransporteerd met de vrachtwagens die toch al terugrijden om nieuwe bevoorrading voor de winkels te gaan halen. Vanuit de distributiecentra gaan de flessen naar de telcentra, die vlakbij de fabrikanten gelegen zijn. Het transport van statiegeldflessen is dus minimaal en de milieubelasting hiervan is aanzienlijk minder dan van het transport van gemengd ingezameld plastic afval dat grotendeels naar sorteerfabrieken in Duitsland wordt getransporteerd. Hier komt nog bij dat alleen het statiegeldsysteem een PET-recycalaat oplevert dat voor bijna 100% geschikt is voor bottle-to-bottle of andere hoogwaardige recycling. Afschaffing van het statiegeldsysteem van plastic flessen zou al met al leiden tot een aanzienlijke extra milieubelasting. Dit werd recent ook geconcludeerd in een onafhankelijke studie die in opdracht van de Vereniging Afvalbedrijven werd opgesteld door CE Delft³: "Nu afschaffen van het statiegeldsysteem voor grote PET-flessen zou resulteren in circa 30% minder klimaatvoordeel door recycling van kunststof verpakkingen in Nederland."

Wij verzoeken u nadrukkelijk het door u geschetste onjuiste beeld zo spoedig mogelijk te corrigeren, zodat verdere bedrijfsschade voor ons bedrijf wordt voorkomen.

Daarnaast hopen wij dat u bovengenoemde feiten in uw overwegingen zult willen betrekken en niet af zult –blijven- gaan op de visie van het tot dusver voor verpakkingenoverleg geselecteerde deel van het bedrijfsleven. Juist ook de bedrijven die daadwerkelijk vooroplopen als het gaat om milieu-innovaties, afvalinzameling en recycling zouden gehoord moeten worden bij het verder ontwikkelen van milieubeleid over verpakkingsafval. Desgewenst zijn wij graag bereid tot het geven van een nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,

A.B.M. Klumper
Algemeen Directeur Tomra Systems B.V.

CC:

- * Leden Tweede Kamer commissie Milieu
- * VNG
- * VNO-NCW
- * SOS

³ CE Delft; LCA: recycling van kunststofverpakkingsmateriaal uit huishoudens; oktober 2011; p. 10